

[Aksel Larsen.]

hvor stor strålingen er uden for beskyttelsesrummet — blot den kan nedsættes til en hundrededel, så skulle man altså i den henseende kunne være tryk?

Dernæst stiller man det krav til beskyttelsesrummene, at de skal være så tætte, at regnvand eller radioaktivt støv ikke kan trænge ind. Det anbefales at tætnes alle revner med vat og klæbebånd, omend ikke i selve folkepjecen, så i en tilsluttende pjece. Dette rejser imidlertid spørgsmålet om, hvorledes de mennesker, der opholder sig i et sådant beskyttelsesrum, skal kunne få luft. Der skal jo regnes med et ophold i rummet, ikke på timer eller dage, men på en, to eller måske flere uger. Af tegningerne i pjecen forstår man, at luftfornyelsen skal ske gennem et lille rør, der rager et kort stykke op i det fri — ganske vist med den risiko, at ved eventuelle sammenstyrtninger knuses eller blokeres lufttrøret. Ved betjening af en håndpumpe eller ventilator skulle ventilationen så kunne ske.

Jeg tør naturligvis ikke tage parti i den standende strid mellem civilforsvarsstyrelsen på den ene side og professor Møllgaard på den anden side. Jeg ved, at det, man kalder kuldioxyd, på dansk kulsyre, er betydelig tungere end atmosfærisk luft, men jeg kan ikke derfor afvise påstanden om, at luftens bevægelighed skulle eliminere faren for kvælning. Dog må jeg efter at have læst detaljestyret om indretning af beskyttelsesrum henstille, at vi får klarhed over, hvorvidt man, i tilfælde af at der samler sig kulsyre i rummet, dør på grund af indånding af kulsyre eller af mangel på ilt. Sagkyndige, som jeg har talt med, vil hævde, at det er det sidste, medens civilforsvarsstyrelsen mener, det er det første.

Jeg vil imidlertid mene, at det må være civilforsvarsstyrelsen, der har pligten til at bevise sine først fremsatte påstandes rigtighed, og når man kun støtter sig på trykte rapporter fra andre lande uden selv at have foretaget betryggende forsøg, kan vi ikke føle os sikre.

Man kan heller ikke føle sig sikret mod radioaktivt støv, og i bedste fald er det en alvorlig fejl, at man først bagefter har beskæftiget sig med filtreringsspørgsmålet, idet man har rådet til at binde f. eks. en

støveklud over ventilationsrøret. Dette ville muligvis være tilstrækkeligt, hvis det drejede sig om meget grove radioaktive støvpartikler, men når disse er så fine, at de ikke kan høres, lugtes, smages eller føles og kun i særlige tilfælde kan ses som fint støv, så synes det givet, at der skal bruges et meget fint og effektivt filter, som hurtigt vil gøre ventilation pr. håndkraft umulig.

Senere under en diskussion har man fra civilforsvarsstyrelsen sagt, at rummet jo ikke skal være helt tæt — hvis det ikke skal være helt tæt, hvorfor skal man så bruge vat og klæbebånd? — og at man, hvis luften i rummet bliver dårlig eller for fugtig, bare kan åbne ud til naborum eller til det fri. Dette må nu forekomme noget risikabelt, da det radioaktive nedfald jo vil være ikke blot i dage, men måske i uger og selvfølgelig vil kunne drive ind gennem en døråbning, ja, ind gennem sprækker.

Uden at være sagkyndig må man have lov til at sige, at de råd, der gives landbrugere om indretning af beskyttelsesrum, må forekomme de allerfleste umulige at følge. Lad mig se stort på pjeceforfatternes forestilling om, at man på bondegårdene har kreaturerne stående i laden, og lad mig se bort fra deres åbenbare tro på, at nogen landbruger kan og vil bygge tykke beskyttelsesmure uden om staldbygningerne og herunder også dække vinduer og døre allerede nu, selv om jeg ikke tror, landmænd ser stort på sådanne rådgiveres ukendskab til forholdene. Men hvis man ude på landet skulle følge anvisningerne om at grave et beskyttelsesrum under ladegulvet, hvordan skal luftfornyelsen så finde sted? Fra et sådant hul kan man jo ikke åbne døren til et sidelokale, en korridor eller til det fri. Og den opgave at tætnes en hel ladebygning mod radioaktivt støv overstiger vist, hvad der er menneskelig muligt.

Det er fra et vist synspunkt set ikke korrekt at kalde de foreslåede rum beskyttelsesrum. De skal jo beskytte på en helt anden måde end beskyttelsesrummene under den anden verdenskrig. De skal være opholdsrum, beregnet til ophold for mange mennesker i flere dage eller uger. Det rejser virkelig problemer med hensyn til forsyningen med mad og vand, med hensyn til de sanitære forhold o. s. v., problemer, som vil være vanskelige at løse uden store bekostninger.